
CES-Luspebryggan 2006

Standardiserad ringmärkning i Lule lappmark
Håkan Tyrén

Gråsiska. Foto: Håkan Tyrén

Ett samarbete mellan:

VATTENFALL

LÄNSSTYRELSEN
I NORRBOTTENS LÄN

Bakgrund

CES (Constant Effort Sites) är en standardiserad ringmärkningsmetod som använts i Sverige under 10 år. Syftet med CES-märkningen är att kunna analysera trender i populationsstorlek, reproduktion och mellanårsöverlevnad hos de arter som fångats. CES-Luspebryggan ingår som en fångstplats i ett nationellt program, CES-Sverige. Ringmärkningen inom CES-projektet är strikt standardiserad och ringmärkningen skall ske efter samma rutiner som föregående år. Det gäller både nätens placering, datum för fångsten samt tider på dygnet då ringmärkningen utförs.

Fångstplatsen vid Luspebryggan startades upp 2005 av Gällivare naturskyddsförening med stöd av Vattenfall AB Vattenkraft och Länsstyrelsen i Norrbottens län. Luspebryggan är också den första CES-platsen i Norrbottens län.

Koordinaterna för fångstplatsen är 7444069 N, 1673330 E (5-km ruta i rikets nät: 27J8E). Huvudbiotopen är fuktig buskmark.

Ansvarig ringmärkare har varit Håkan Tyrén, Koskullskulle. Som medhjälpare har Hans Gustafsson, Malmberget varit behjälplig.

Resultat

De 10 fångstillfällena har varit fördelade mellan 5 juni- 26 augusti 2006. Tillfällena fördelades med hänsyn till tidigare års datum och tider på dygnet. Vid ett tillfälle avbröts märkningen p.g.a. regn, men räknades ändå som en fullständig märkning eftersom 4 timmars märkning genomfördes. Sammanlagt var näten uppsatta för ringmärkning under 58 timmar. Datum, tider och nätdata för ringmärkningen framgår av tabell 1.

Tabell 1. Datum och tider för ringmärkning samt nätdata och kommentarer för de olika ringmärkningstillfällena 2006.

	År	Månad	Dag	Starttid	Stopptid	Nät antal	Nät meter	Nät-metertimmar	Kommentarer
1	2006	06	05	06.00	12.00	10	9	540	
2	2006	06	11	04.00	10.00	10	9	540	
3	2006	06	23	05.00	09.00	10	9	360	Avbrott p.g.a. regn
4	2006	07	02	09.30	15.30	10	9	540	
5	2006	07	14	05.00	11.00	10	9	540	
6	2006	07	21	05.00	11.00	10	9	540	
7	2006	07	30	05.00	11.00	10	9	540	
8	2006	08	11	09.00	15.00	10	9	540	
9	2006	08	20	06.00	12.00	10	9	540	
10	2006	08	26	05.00	11.00	10	9	540	
								5220	

Totalt ringmärktes 255 individer och 36 kontrollerades under de 10 tillfällen som CES-Luspebryggan genomfördes. Sammanlagt fångades 21 olika arter. Den procentuella fördelningen mellan adulta (vuxna) individer och juvenila (unga) var 43% adulta och 57% juvenila under hela fångstperioden (tabell 2). De första unga fåglarna fångades 23:e juni. Adulta individer dominerade dock numerärt fram t.o.m. 14:e juli och efter det datumet var det juvenila fåglar som uppvisade de högsta fångstsiffrorna. Den största dagsfångsten noterades 11:e augusti med totalt 80 individer. Lövsångare, sävsparv och blåhake dominerade i fångstsummorna med 120, 66 och 28 individer för respektive art. Tabell 3 sammanfattar samtliga fångade arter/individer (nymärkningar och kontroller) fördelade på de olika fångstillfällena. Tabell 4 redovisar antalet adulta och juvenila individer/art samt andelen juvenila (%), dels för varje art men också sammantaget för samtliga arter.

Tabell 2. Fördelning mellan nymärkningar och kontroller samt fördelning mellan adulta och juvenila individer vid de olika ringmärkningstillfällena 2006.

	År	Månad	Dag	Nymärkningar	Kontroller	Adulta	Juvenila
1	2005	06	05	12	1	13	0
2	2005	06	11	27	6	33	0
3	2005	06	23	13	5	12	6
4	2005	07	02	9	3	12	0
5	2005	07	14	23	3	18	8
6	2005	07	21	22	5	12	15
7	2005	07	30	15	2	2	15
8	2005	08	11	78	2	5	75
9	2005	08	20	30	4	13	21
10	2005	08	26	26	5	4	27
Summa				255	36	124	167

Tabell 3. Fördelning av antalet fångade individer (nymärkta+ kontroller)/art vid varje fångstillfälle samt för hela säsongen 2006.

Art\ Datum	5/6	11/6	23/6	2/7	14/7	21/7	30/7	11/8	20/8	26/8	Summa
Bergfink		1	1	5		4		2	2		15
Björktrast		1									1
Blåhake							1	12	10	5	28
Buskskvätta							1				1
Domherre					1						1
Gråsiska	2	4	2	1		2		1	2		14
Grönbena						1					1
Grönfink										1	1
Järnsparv										1	1
Lappmes										1	1
Lövsångare	9	25	5	4	16	9	2	33	11	6	120
Rödhake					3	1	2		1	4	11
Rödstjärt				1	1	1	2	2			7
Rödvingetrast	1		6								7
SV flugsnappare			1								1
Sävspurv	1	2		1	2	6	8	27	8	11	66
Sävsångare										1	1
Talgoxe								3			3
Talltita			3		3	3					9
Trädgårdssångare										1	1
Videsparv							1				1

Bild 1. Ruggande lövsångare

Foto: Håkan Tyrén

Tabell 4. Antalet fångade adulta och juvenila individer/art(N) samt andelen juvenila (%) individer /art. Tabellen redovisar också totala åldersfördelning mellan adulta och juvenila individer samt andelen juvenila för samtliga arter under hela CES-märkningen

Art	Adulta (N)	Juvenila (N)	Andel Juvenila (%)
Bergfink	9	6	40
Björktrast	1	0	0
Blåhake	9	19	68
Buskskvätta	0	1	100
Domherre	1	0	0
Gråsiska	12	2	14
Grönbena	0	1	100
Grönfink	0	1	100
Järnsparv	0	1	100
Lappmes	1	0	0
Lövsångare	72	48	40
Rödhake	0	11	100
Rödstjärt	1	6	86
Rödvingetrast	4	3	43
SV flugsnappare	1	0	0
Sävsparv	11	55	83
Sävsångare	0	1	100
Talgoxe	0	3	100
Talltita	2	7	78
Trädgårdssångare	0	1	100
Videsparv	0	1	100
	124	167	57

Bild 2. Blåhake, en av de arter som ökade i fångstantal mellan 2005-2006
Foto:Håkan Tyrén

Diskussion/Kommentarer

År 2006 var den andra CES-säsongen som genomfördes vid Luspebryggan. Antalet fångade individer totalt ökade från 186 individer 2005 till 291 individer 2006. Främsta orsaken är att fångsten var betydligt högre vid ett fångstillfälle, den 11:e augusti då 80 individer fångades (tabell 2). Vid övriga fångstillfällen låg antalet fångade individer/tillfälle förhållandevis lika mellan de båda åren.

Häckningsframgång

De olika fågelarternas häckningsframgång under en säsong mäts genom att beräkna andelen fångade årsungar av totala fångsten (Pettersson 2005).

Det är framförallt arter som fångas i något större antal såsom lövsångare (120), sävsparv (66) och blåhake (28) som med en större säkerhet går att jämföra mellan de olika CES-åren. Noterbart är att under båda åren fångades fler unga individer av både blåhakar och sävsparvar. Vad gäller lövsångare fångades en större andel adulta fåglar både 2005 och 2006 (tabell 5). Utifrån andelen juvenila fåglar som fångats under 2005 och 2006 så har häckningsframgången varit större under 2006 för alla tre arter.

Tabell 5. Jämförelse mellan andelen juvenila individer hos de tre mest frekvent fångade arterna, blåhake, lövsångare och sävsparv 2005-2006.

Art	Andel Juvenila (%) 2005	Andel Juvenila (%) 2006
Blåhake	56	68
Lövsångare	23	40
Sävsparv	56	83

Kontroller och återfångster

Mellanårsöverlevnaden mäts genom att beräkna andelen återfångade fåglar från året innan. Jämfört med annan ringmärkningsverksamhet uppvisar CES-märkningen i Sverige en mycket hög återfångstandel (Pettersson 2005). Framför allt när man jämför återfångstandelen hos adulta individer. Av de kontroller som fångades vid Luspebryggan 2006 återfanns 9 individer som ringmärktes vid CES-märkningen 2005. Av dessa var 2 st. lövsångare och 7 st. sävsparvar. Andelen återfångade individer fångade som adulta (2K+) ligger hos lövsångare på 3% och hos sävsparv hela 32%. Inom CES- Sverige låg jämförbara återfångstsiffror 2005 hos lövsångare på 5% och hos sävsparv 13%. Den stora andelen återfångade sävsparvar tyder på en stark ortstrohet. Materialet från Luspebryggan är dock litet. Det innebär också att det kan ske starka svängningar i andelen återfångade individer mellan åren.

Precis som 2005 kunde vi notera en topp av lövsångare tidigt på säsongen. Vi bedömer att det rör sig om flyttande individer som inte stannar någon längre tid och framförallt inte häckar vid Luspebryggan. Ytterligare två toppar kan noteras för lövsångare, den topp som kan ses 14 juli är en effekt av årets häckning, men en stor andel unga individer. Den topp som visar sig 11:e augusti kan förklaras av att höstflytten påbörjats.

Under årets ringmärkning hade vi förmånen att fånga en videsparv, som finns, men inte är speciellt vanligt i området. En sjungande dvärgsparv hade vi i området norr om fångstplatsen men till skillnad från föregående år fångades inga dvärgsparvar i år.

Målsättningen med CES-märkningen i Luspebryggan är att långsiktigt kunna följa och jämföra tättingarnas populationsfluktuationer för Norrbottens inland. Till kommande säsong kommer vi att söka tillstånd att uppföra en ringmärkningsbod vid Vuosmaajokks utflöde för att underlätta ringmärkningsverksamheten.

En sammanställning för samtliga CES-platser i Sverige redovisas av Naturhistoriska Riksmuseet, Thomas Petterson i CES-Sverige 2006.

Referenser

Petterson, Th. 2005. CES- Sverige 2005. *Ringinform* 28:11-16.